6.1 Tilleggsinstrukser for datasettene Naturvernområder og Foreslåtte naturvernområder

Versjon august 2023

For verneområder vil dataleverandør normalt være Statsforvalteren.
Tidligere Naturvernpunkt er bufra og ligger nå som mindre sirkulære flater i Naturbase.

6.1.1 Leveranse

For nye verneområder bør leveransen skje FØR selve vernevedtaket, slik at Naturbase blir oppdatert med nye vernegrenser samtidig med vernevedtak. Ved vernevedtak skal det normalt allerede finnes et kartobjekt i datasettet Foreslåtte naturvernområder i Naturbase. Dataleverandør skal likevel alltid levere en ny leveranse for det nye verneobjektet inn til datasett *Naturvernområder (VV)*, og samtidig levere sletteliste for det tilsvarende verneobjektet i *Foreslåtte naturvernområder (VP)*.

Når en leverer ny avgrensning for et eksisterende verneområde, f.eks. etter oppmåling av Jordskifteretten eller egne grensejusteringer/rettinger/kvalitetsforbedringer, skal dette alltid leveres som en endring, og derav benytte en eksisterende Naturbase-ID som ...LOKALID.

For Foreslåtte naturvernområder skal leveransen skje i forbindelse med at verneplanen sendes på lokal høring. Det er bare den avgrensningen som er sendt på lokal høring som skal importeres til Naturbase. Inntil det foreligger et vernevedtak utgjør denne foreslåtte avgrensningen det offisielle høringsforslaget. Eventuelle endringer foreslått av Statsforvalteren før endelig vernevedtak skal derfor ikke sendes inn, med mindre Miljødirektoratet har avgjort at en del av verneforslaget formelt er tatt ut av verneplanen.

Ønsker en å levere inn flere verneområder er det en fordel å samle disse i en felles SOSI-fil for å forenkle leveransen til Naturbase. (dette gjelder også for *VP* og *VR*)

6.1.2 Overlappende verneområder

Når et verneforslag overlapper med eksisterende naturvernområder, avgjør verneformen hvordan kartobjektet til foreslåtte naturvernområder skal etableres.

Verneform	Etablering av kartobjekt	Eksempel
Verneforslaget har samme verneform som eksisterende naturvernområde	Kartobjektet skal bare omfatte nytt verneareal. Det vil si at verneforslaget og eksisterende naturvernområde skal utfylle hverandre	Forslag om utvidelse av et naturreservat på arealer der det ikke finnes noe vern fra før
Verneforslaget har en annen verneform sammenliknet med eksisterende naturvernområde(r)	Kartobjektet skal overlappe med eksisterende naturvernområde, men bare på areal der verneformene er forskjellig	Forslag om marint naturvernområde, nasjonalpark, naturreservat (eks skogvern) på arealer der det allerede finnes andre typer naturvernområder. Noen ganger kan et verneforslag berøre flere eksisterende verneområder, der noen har samme og noen har en annen verneform som forslaget. Da skal det fortsatt ikke være overlapp på areal der nytt og eksisterende vern har samme verneform.

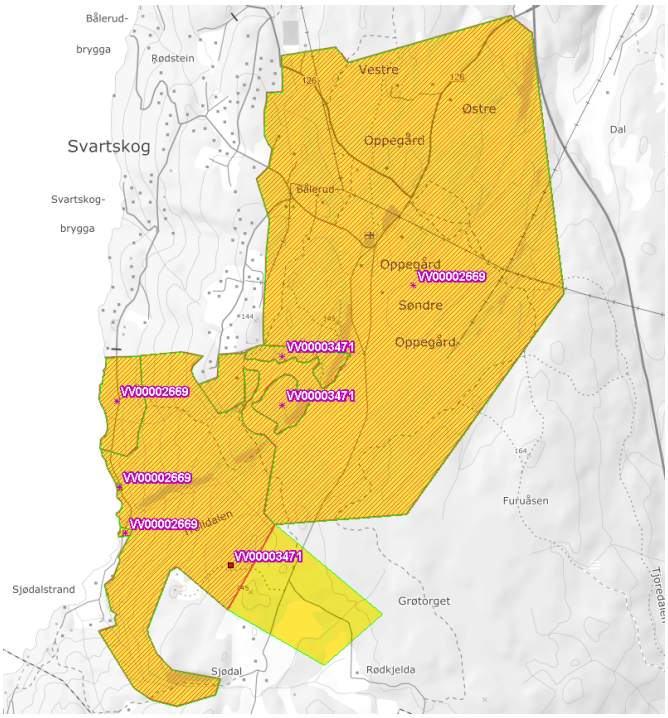
6.1.3 Nabo-topologi

Med nabo-topologi mener vi at det er EN felles grenselinjer mellom tilgrensende flater. Og for å opprettholde dette i basen, MÅ alle leveranser av endra eller nye verneområder som grenser til andre eksisterende verneområder, også ha med alle de tilgrensende nabo-områder i SOSI-fila. Og her er det INGEN unntak.

Det anbefales å laste ned eksisterende verneområder fra ***Miljødirektoratets "Data-uttrekk fra Naturbase"*** SF-Uttrekk, slik at alle eksisterende objekt-egenskaper for disse nabo-områdene ikke går tapt. Dette er egenskaper som ligger på flater, kurver og punkt, slik som DATAFANGSTDATO, KVALITET, ADM_GRENSE, FØLGER_TERRENGDET, INFORMASJON, GRENSEPUNKTNUMMER, GRENSEPUNKTTYPE, GRENSEMERKENEDSATTI og JSVSAK.

Vær ekstra oppmerksom på at det eksisterer multipolygon verneområder, hvor et verneområde består av flere polygoner med samme ID, men som ikke nødvendigvis henger fysisk sammen. Og husk på å ta med alle eksisterende Teiggrensepunkt for alle områder som tas med i leveransen, ellers vil disse slettes fra basen ved ny import.

I figuren under ønsker en å levere inn en endring av VV00003471 (vist med gult). Dette er et multipolygon og en må da passe på at også de to andre områdene med samme ID er med i SOSI-fila. Videre skal alle tilgrensende naboområder til endret område også tas med. Og her er naboområdet også et multipolygon, hvilket medfører at 4 polygoner med ID VV0002669 også må med i SOSI-fila.

Blir det vanskelig å holde styr på en komplisert nabo-topologi kan dere få hjelp ved å kontakte https://www.miljodirektoratet.no/svartjenesten/ Trykk **Send oss en henvendelse,** skriv ***Dataleveranse til Naturbase*** som **Emne** og påse at ***"Kart og Naturbase"*** velges som **Tema**. (evt. kontakt noen dere allerede kjenner i Miljødataseksjonen)

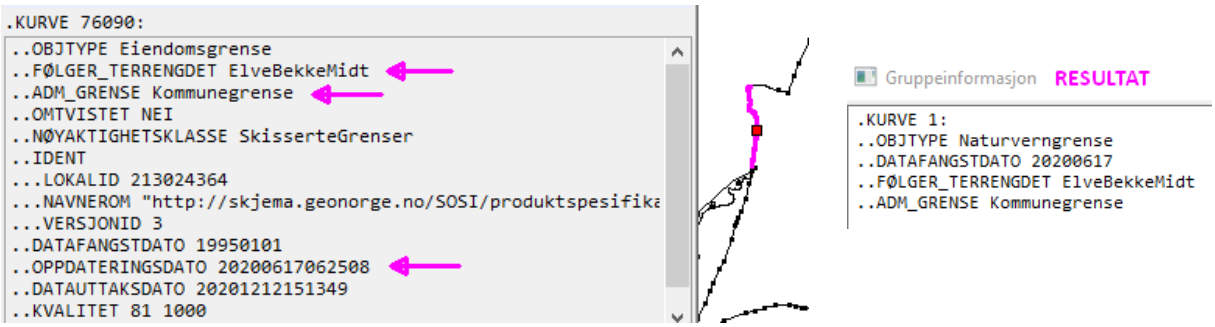
6.1.4 Sletteliste

Slettelisten kan både omfatte eksisterende verneområder som oppheves av et vernevedtak, og foreslåtte verneområder som faller bort ved et vernevedtak.

6.1.5 Bruk av matrikkeldata og FKB data

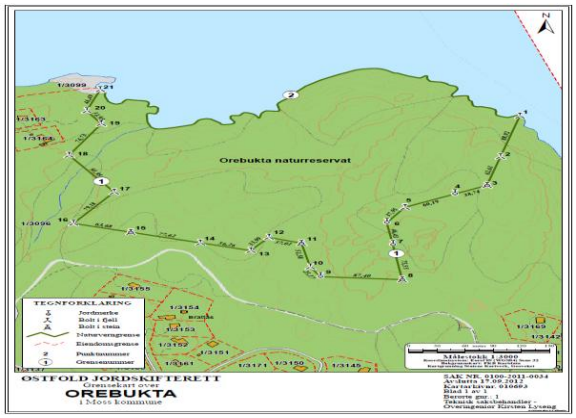
For datasettet *Naturvernområder (VV)*, ønsker vi alltid beste mulig nøyaktighet på avgrensningen, og i tråd med matrikkelgrenser der disse er ment å følges. Derfor er det høyst aktuelt å hente inn data fra andre kilder som GeoNorge (nedlastingsløsning), f.eks. Matrikkelkart eller FKB-data fra Kartverket.

For Matrikkeldata settes ..DATAFANGSTDATO = …OPPDATERINGSDATO, og ..OBJTYPE Eiendomsgrense må navnes om til ..OBJTYPE Naturverngrense eller ..OBJTYPE ForeslåttNaturverngrense.

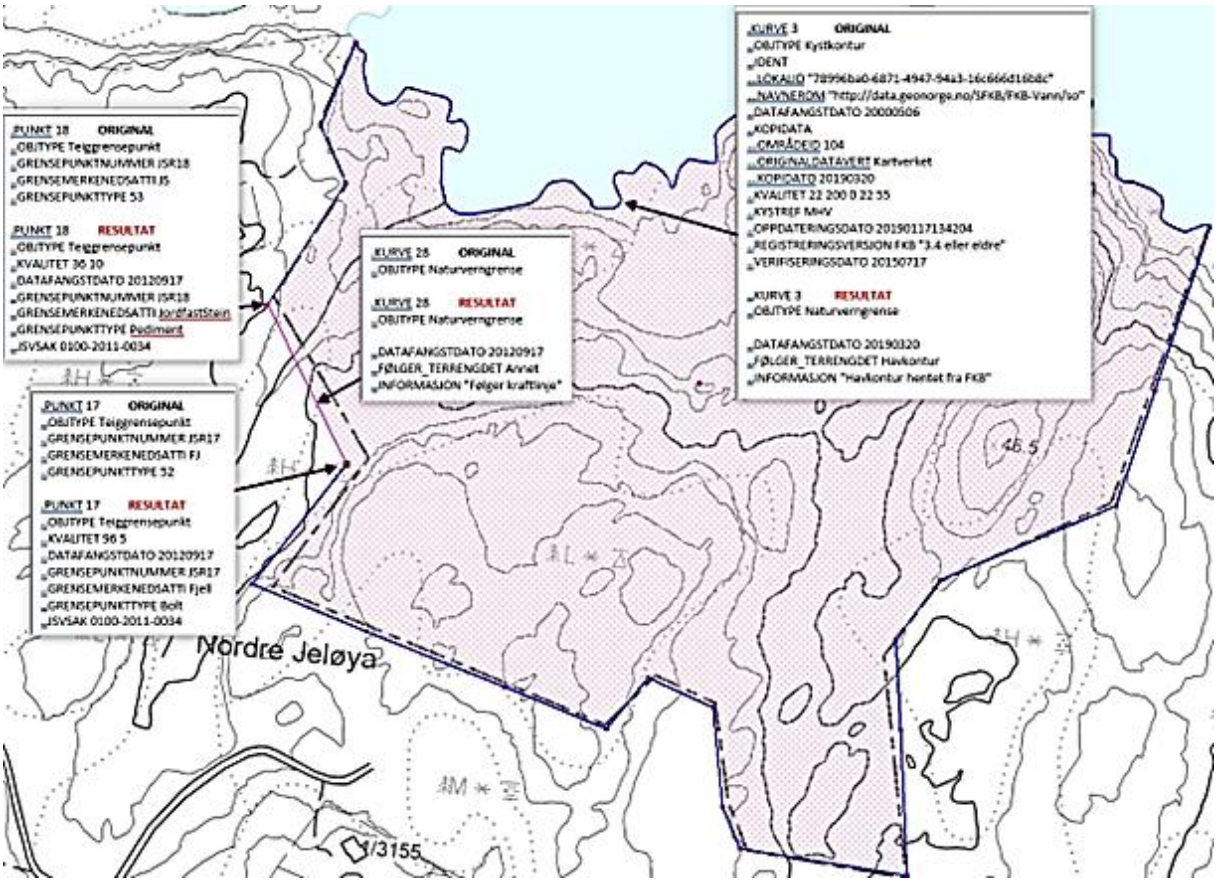
6.1.6 Data fra Jordskifteretten etter oppmåling

Oppmålte data fra Jordskifteretten (JSR) har teiggrensepunkt med ..KVALITET, men kan mangle ..DATAFANGSTDATO. Da bruker dere datoen for når saken er avslutta, som dere finner på Grensekartet som skal medfølge leveransen fra JSR. Om ikke det er trukket grenselinjer mellom teiggrensepunktene må dette gjøres. Husk å legge ved grensekartet som dokument når dere levere til import.naturbase.no.

I eksemplet under setter vi ..DATAFANGSTDATO 20120917 (fra JSR-kartet) på alle Teiggrensepunkt på SOSI-fila. Og så legger vi på Sak nr. på alle Teiggrensepunkt - ..JSVSAK 0100-2011-0034, om dette ikke allerede ligger inne.

Nye data fra JSR (oppmålte teiggrensepunkt (knekkpunkt) og evt. grenselinjene imellom) vil ikke alltid avgrense hele verneområdet, f.eks. der deler av grensa går langs kyst/vann. For å få en fullstendig leveranse må en da enten hente ned og supplere med eksisterende grenselinjer fra Naturbase, eller hente ned ferske FKB-data fra geoNorge-nedlastningsløsning (FKB-Vann i dette tilfellet).

I arbeidet med ajourføring av vernedatabasen i 2018 ble manglende og ufullstendige verdier for DATAFANGSTDATO og KVALITET på grensekurver satt til hhv 20000101 og 9999.
Om en mangler konkrete verdier for DATAFANGSTDATO og KVALITET kan en sette ..DATAFANGSTDATO = Høringsdato/Vernedato, og for ..KVALITET må en trå til med kvalifisert gjetting.
(se Leveranseinstruks_Vedlegg2_DATAFANGSTDATO_KVALITET.pdf)

6.1.7 Faglig kvalitetskontroll

Faglig kvalitetskontroll utføres av fagansvarlige ved Naturarvseksjonen og Nasjonalparkseksjonen. Den består generelt av følgende:

- Klargjøring for import samtidig som det fattes vernevedtak
- Kontroll av at endringer på eksisterende verneområder har et gyldig vedtak
- Kontroll av at oppdatering av kartobjekt etter grensemerking er i samsvar med gjeldene vernekart.

Når en leveranse bidrar til å avklare disse opplysningene, vil importen normalt foregå svært raskt.
I tillegg består faglig kvalitetskontroll av at egenskapsdata er i samsvar med den informasjonen som er tiltenkt for hvert datafelt. Forklaring på hva hvert datafelt skal inneholde, framgår av MAL-filen for Naturvernområder. Se også evt. forklaring og hjelpefunksjoner direkte i ***Naturbase redigering***.